

Barrierer og indsatser for unge på kanten

Jacob Seier Petersen
Chefanalytiker VIVE

Hvem er VIVE

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD

- "Semi-statslig" institution under Økonomi- og Indenrigsministeriet
- Oprettet den 1. juli 2017 efter en fusion mellem SFI og KORA
- Ca. 200 forskere og analytikere
- Udarbejder og formidler anvendelsesorienteret forskning og analyser i relation til velfærdssamfundets udvikling, borgernes levevilkår og indretningen af den offentlige sektor.

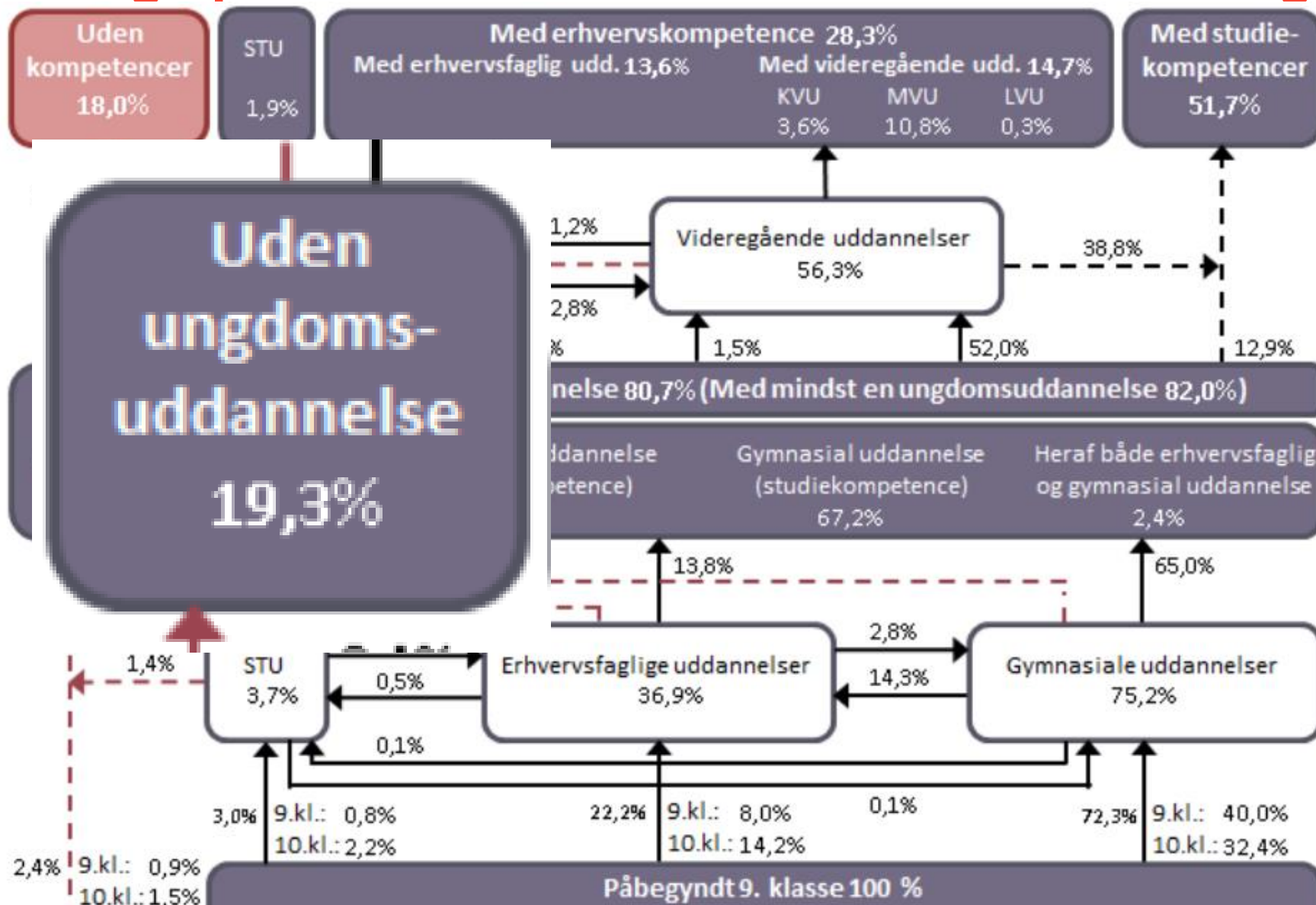
Barrierer og indsatser for unge på kanten

Indhold:

- Hvem er de unge på kanten
 - De unges barrierer
- Lovende indsatser

De unge på kanten – Den overordnede udfordring

De unge på kanten - Hvem er de?

- Unge på kanten karakteriseres som:
 - Social eksklusion(struet) og marginalisering(struet)
 - Marginaliseret i forhold til arbejdsmarkedet og uddannelse
 - Og marginaliseret på andre livsområder
 - Heterogen gruppe

- Udgør en mindre del af den samlede gruppe, der ikke har fået en ungdomsuddannelse

De unge på kanten - Årsager til marginalisering

Årsager til marginalisering

Manglende støtte fra familie og netværk

Ugunstige vilkår under opvæksten

Udsatte boligområder

Utilstrækkeligt udbytte af grundskolen

Strukturelle forhold

Unge på kanten

Risikokategorier

Helbredsmæssige udfordringer

Misbrugsproblemer

Faglige og uddannelsesmæssige udfordringer

Sociale udfordringer

Øvige forhold

De unge på kanten - Risikofaktorer

Risikokategorier	Risikofaktorer
Helbredsmæssige udfordringer	Sindslidelser
	Fysiske helbredsproblemer
Misbrugsproblemer	Risikofyldt adfærd i forbindelse med alkohol- og stoffer, herunder misbrug
Faglige og uddannelsesmæssige udfordringer	Manglende faglige færdigheder
	Manglende motivation og syn på egne evner i forbindelse med uddannelse og job
	Forventningspres med hensyn til at træffe de rette uddannelsesmæssige valg
Sociale udfordringer	Manglende sociale kompetencer
	Svagt socialt netværk og sociale relationer
	Manglende familienetværk, problematiske familieforhold og opvækst
Øvrige udfordringer	Manglende/problematiske overgang fra barn til voksen
	Hjemløshed/boligproblemer
	Økonomiske problemer/gæld
	Fængsel/kriminalitet
	Risikofaktorer forbundet med opvækst i udsatte boligområder
	Unge indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande

De unge på kanten - Fra risikofaktorer til barrierer

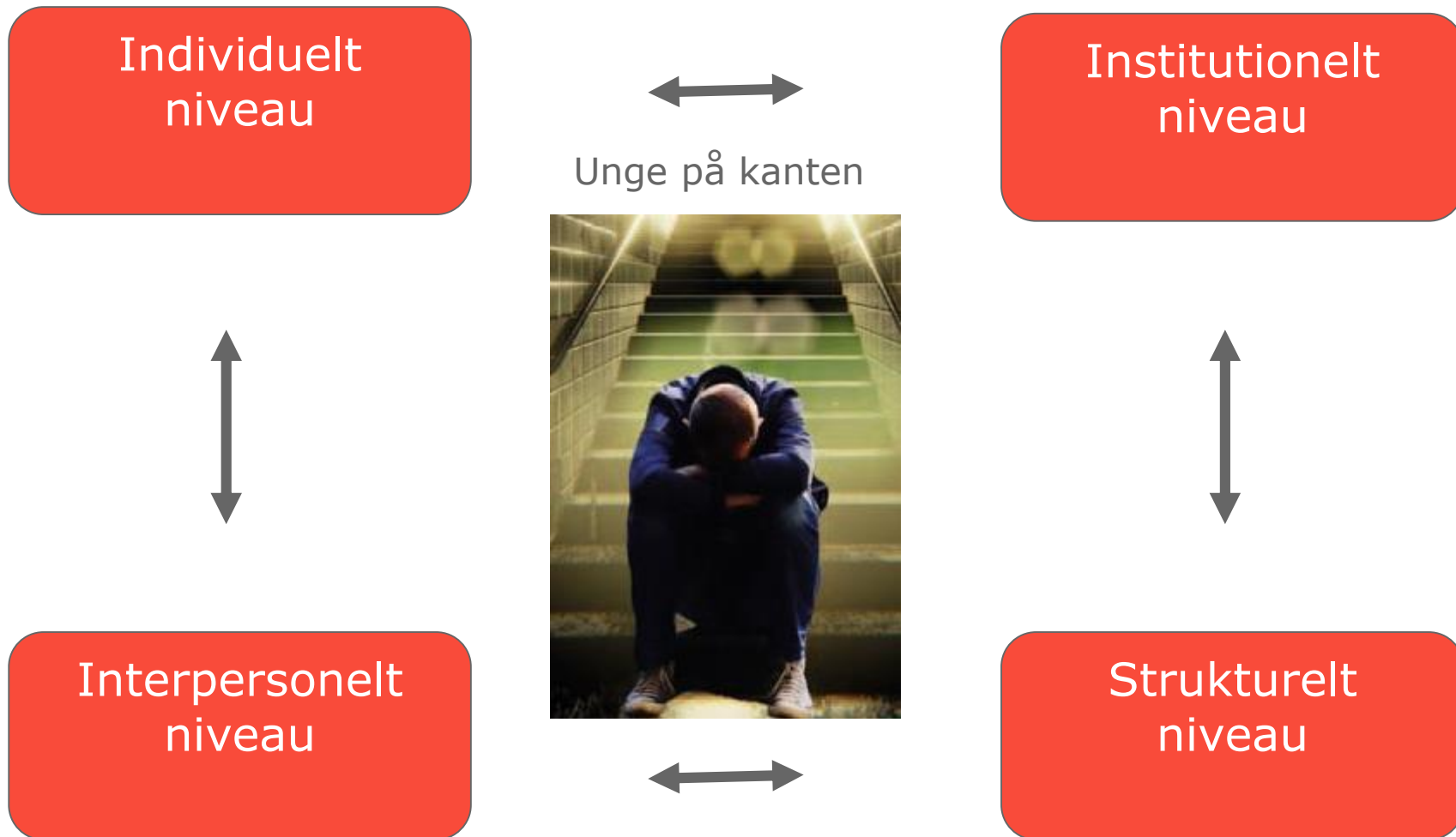
Risikofaktorer:

- Forhold i den unges liv, som kan medføre barrierer i forbindelse med uddannelse og beskæftigelse (men gør det ikke nødvendigvis)
- Vigtigt: Mange af risikokategorierne vil optræde samtidig.

Barrierer

- Konkrete hindringer, som forhindrer den unges progression.

De unge på kanten - Niveauer for barrierer

De unge på kanten – Analysemodel

	Barriere			
	Individuelt niveau	Interpersonelt niveau	Institutionelt niveau	Strukturelt niveau
Risikofaktor				
Risikofaktor 1				
Risikofaktor 2				
Risikofaktor 3				
Risikofaktor				

De unge på kanten - Analysemodel: Identifikation af barrierer

Risikofaktorer	Individuelt niveau	Interpersonelt niveau
Sindslidelser	<p>Manglende anerkendelse</p> <p>Fagligt svage</p> <p>Manglende succesoplevelser</p>	<p>Manglende sociale kompetencer</p>

Risikofaktorer	Institutionelt niveau	Strukturelt niveau
Sindslidelser	<p>Manglende koordination med andre offentlige instanser</p>	<p>Få ufaglærte jobs</p> <p>Arbejdsmarkedet har vanskeligt ved at håndtere borgere med psykiske vanskeligheder</p> <p>Øget krav om individualisering</p>

De unge på kanten - Analysemodel: Identifikation af barrierer

Risiko-faktorer	Individuelt niveau	Interpersonelt niveau
Misbrug	<p>Manglende sociale kompetencer</p> <p>Manglende arbejdsrettede kompetencer</p> <p>Fagligt svage</p> <p>Manglende succesoplevelser</p>	<p>Sociale problemer → fastholder person i misbrug</p>
Risiko-faktorer	Institutionelt niveau	Strukturelt niveau
Misbrug	<p>Misbrug og samtidige psykiske problemer → kommunikere m. psykiatriske system vanskeligt</p> <p>Manglende koordination med andre offentlige instanser</p>	<p>Få ufaglærte jobs</p> <p>Arbejdsmarkedet : Rummer ikke personer med misbrugsproblemer</p> <p>Øget individualisering</p>

Lovende indsatser rettet mod unge på kanten

Lovende indsatser

- De unge på kanten kan oftest ikke træde direkte ind på arbejdsmarkedet eller i uddannelse
 - Lovende indsatser kan derfor godt have fokus på uddannelse/beskæftigelse, som et sekundært mål
 - Det væsentlige: Rykker indsatserne de faktorer, som udgør barrierer?
- Men hvad er en lovende indsats?
 - Effektmålinger
 - Lovende praksis

Lovende indsatser

- Kun få effektstudier af indsatser
- Effektstudier skal læses med varsomhed

Lovende indsatser - Et lille sidespring

Løkkefondens Drengeskoleakademi :

”Den første langtidsmåling på effekten af et ophold på Løkkefondens Drengeskoleakademi - en camp, der skal løfte skoleelever fagligt - viste, at eleverne ikke løfter sig fagligt på den lange bane. Tværtimod, faktisk. Fondene og forskeren bag har valgt at undlade at offentliggøre rapporten, men DR's Detektor har fået den udleveret på opfordring”.

(Kilde: Folkeskolen.dk)

Men....

Lovende indsatser - Et lille sidespring

Forfatterne ønskede ikke at offentligøre undersøgelsen:

- Risiko for at evalueringsdesignet var årsagen til den negativ effekt

Det fundamentale evalueringsproblem

- Hvad ville være resultatet være, hvis børnene ikke havde deltaget (den kontrafaktiske situation)?

Løsning:

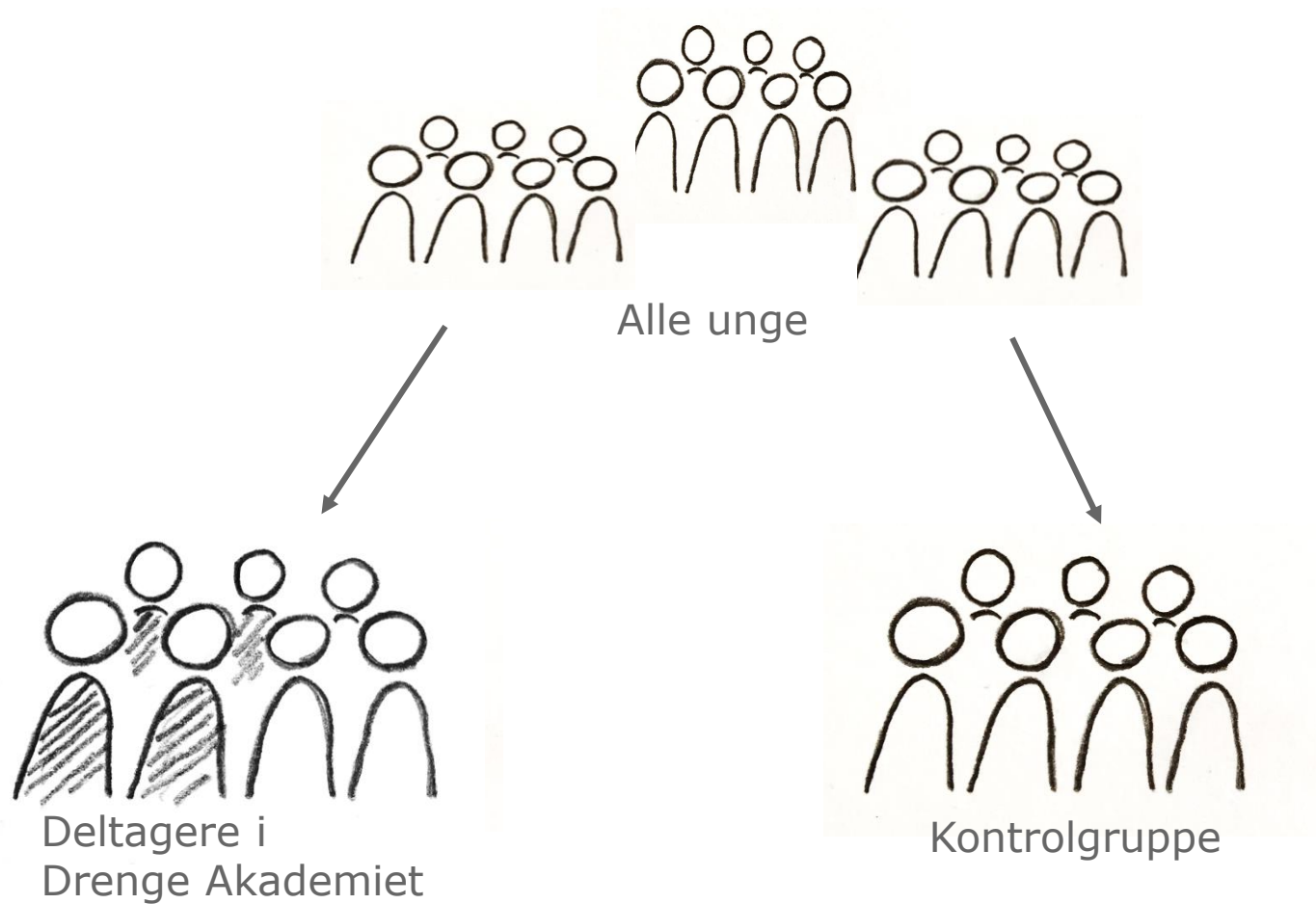
- Kontrolgruppe via matching: Danner en kontrolgruppe af unge, som ligner indsatsgruppen på alle væsentlige udvælgelsesforhold

Lovende indsatser - Et lille sidespring

Hvordan blev de unge som modtog indsatsen udvalgt?:

1. Ved evalueringen af Drenggeakademiet har den unge skrevet en ansøgning
2. Herefter har Odense Kommune og LøkkeFonden udvalgt unge deltagere
 - Dvs. der sker således en dobbeltselektion:
 - a) Først vælger den unge selv
 - b) Dernæst udvælger LøkkeFonden/Odense Kommune

Lovende indsatser - Et lille sidespring

Lovende indsatser

Tilbage på sporet!

Lovende indsatser

Risikofaktorer	Individuelt niveau	Interpersonelt niveau	Institutionelt niveau	Strukturelt niveau
Sindslidelser	Brobygningsforløb Unge godt i gang	Brobygningsforløb	Brobygningsforløb Unge godt i gang	?
Risikoadfærd: alkohol- og stoffer	Ungeindsats for unge sindslidende med misbrugsproblemer	Ungeindsats for unge sindslidende med misbrugsproblemer	Ungeindsats for unge sindslidende med misbrugsproblemer	?

Lovende indsatser - Tværgående pointer

1. Helhedsorienterede og tværfaglige:

- Ikke alene fokusere på beskæftigelse eller uddannelse
- Håndtere barrierer og udvikle personlige og sociale kompetencer.
- Et sammenhængende forløb

Lovende indsatser - Tværgående pointer

2. Fokus på relationsdannelse:

- Mellem den unge og den voksne, som står for den unges forløb. (*Evidens for effekt af mentorforløb*)
- Vægt på, styrkelse af netværk
- Relationer til andre unge.

Lovende indsatser - Tværgående pointer

3. Fokus på fastholdelse i uddannelse og beskæftigelse.

- Eks. via en støtteperson.
- Netværksmøder

Lovende indsatser - Tværgående pointer

4. Fokus på den unges motivation, fx via:

- Succesoplevelser i forbindelse med indsatsen
- Tydeliggør formålet med indsatsen

Lovende indsatser - Tværgående pointer

5. På tværs af indsatserne fremhæves følgende elementer som særligt vigtige:

- erhvervsrettede forløb (*evidens for effekt af løntilskud*),
- små hold/gode elev-lærer-ratioer,
- reducerede fagrækker
- brug af fleksible læreplaner.

Opsamling

Hvem er de unge på kanten

- Heterogen gruppe
- Flerhed af risiko faktorer
- Flerhed af barrierer på flere forskellige niveauer

De lovende indsatserne:

- Helhedsorienterede
- Fokus på relationsdannelse
- Fokus på fastholdelse
- Fokus på motivation
- Erhvervsrettede, små hold, fleksible læreplaner

Opsamling

- Analysemodellen

Risikofaktor	Barriere			
	Individuelt niveau	Interpersonelt niveau	Institutionelt niveau	Strukturelt niveau
Risikofaktor 1				
Risikofaktor 2				
Risikofaktor 3				
Risikofaktor				

- Identificere hvilke barrierer på hvert niveau
- Inddele indsatser efter hvilke barrierer der håndteres → test af om indsatserne håndtere de barrierer, som forekommer